

Előterjesztés
Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének ülésére

Tárgy: Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium 2022/2023. évi Tehetséggondozó Programjának támogatása.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium (továbbiakban Gimnázium) programja - amelynek célja a valamiben kiemelkedő diákok fejlesztésén, a tanulásukhoz szükséges időnként speciális körülmények biztosításán túl a társadalmi hátrányok kompenzálása - 2011. szeptember 1-ével létrehozott, akkori nevén Táncsics Mihály Közoktatási Intézmény és Tehetséggondozó Központban került elindításra.

Orosháza Város Önkormányzata (továbbiakban Önkormányzat) és a Szegedi Tudományegyetem (továbbiakban Egyetem) között az Önkormányzat 187/2011. (VI.24.) K.t. számú határozata alapján együttműködési megállapodás került megkötésre, amely stratégiai kérdésként kívánta kezelni az alapfokú- és középfokú oktatást, a tehetséggondozást. Az elindult program célja országos modellértékű és hatékony oktatási-képzési hálózat létrehozása és működtetése, amely képes a Dél-Alföldi régió társadalmi-gazdasági versenyképességét és általános fejlődését is segíteni. A Gimnázium rezidensközponti szerepéből fakadó célkitűzéseik megvalósításához három fő programot dolgoztak ki, amelyek az „Óvodától a diplomáig”, „Az óvodától a munka világáig”, „A nyitott iskola tanuló társadalom” programok. A program megvalósításában az Önkormányzat és az Egyetem mellett a Békéscsabai Tankerületi Központ, valamint a Gimnázium vesz részt. Az elmúlt évben a Gimnázium három általános iskolával – az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda és az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola – partneri viszonyban együttműködve végezte a tehetséggondozást és a programból biztosította ennek költségeit.

A Gimnázium nevében Árusné Erős Krisztina megbízott igazgató asszony az előterjesztéshez mellékelt levelében kérte az intézmény 2022/2023. évi tehetséggondozó programjának 5.000.000,- Ft összeggel való önkormányzati támogatását.

A támogatás biztosítása – az elmúlt évekhez hasonlóan - a Gimnázium Schola Humanitatis Alapítványának bevonásával történik. Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a költségvetésről szóló 4/2022. (II.25.) önkormányzati rendeletében biztosította a döntéshez szükséges 5.000.000,- Ft támogatási összeg fedezetét.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslat elfogadására:

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

1) a Schola Humanitatis Alapítvány részére az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetséggondozó programjának megvalósításához bruttó 5.000.000,- Ft összegű támogatást biztosít, amely összegből 1.000.000,- Ft összegű támogatást az Alapítványnak a tehetséggondozó programban részt vevő általános iskolák költségeire kell fordítania,

2) a támogatást vissza nem térítendő formában biztosítja az önkormányzat 2022. évi költségvetésről szóló 4/2022. (II.25.) önkormányzati rendelet 2. számú melléklet XV. Oktatási tevékenységek 3. sor Köznevelési feladat támogatása 1369/2021. (VI.10.) Korm. határozat alapján (Tehetséggondozó program) előirányzatán szereplő keret terhére, elszámolási – nem rendeltetés szerinti felhasználás esetén visszafizetési – kötelezettséggel.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester a Támogatási Megállapodás aláírásáért

Dr. Burai Mihály jegyző a Támogatási Megállapodás előkészítéséért

Határidő: azonnal

Orosháza, 2022. november 29.

Dávid Zoltán
polgármester

Orosházi Polgármesteri Hivatal
5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.

Tárgy: Tehetségprogram
Ikt.sz.: 028279010/00948-1/2022.

Bojtor István
Alpolgármester

Tisztelt Alpolgármester Úr!

A levél mellékleteként küldjük intézményünk 2022-23-as tanévére szóló „Tehetségprogram” tervezetét és költségvetését.

Tisztelettel kérnénk a tervezet előterjesztését és annak támogatását.

Orosháza, 2022. október 26.

Tisztelettel:

Árusné Erő Krisztina
mb. intézményvezető

**AZ OROSHÁZI TÁNCICS MIHÁLY
GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM
TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA**

2022-2023. tanév

Összeállította
a tehetséggondozó munkaközösség közreműködésével

Árusné Erős Krisztina
mb. intézményvezető

„A felfedezés lényege: látni azt, amit már mindenki látott, de olyat gondolni, amit senki más nem gondolt róla.” (Szent-Györgyi Albert.)

1. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetséggondozó programjának előzményei, alapelvei, helyzetelemzésen alapuló célkitűzések

1.1. Előzmények

A középiskolánk tehetséggondozó munkája korábbi eredményeinkre, a hálózati együttműködés bővülő lehetőségeire, széles körű partneri együttműködésünkre, az intézmény folyamatos szervezeti és munkakultúra fejlesztéseire, eredményeire és a tudatos, releváns célokat megfogalmazó társadalmi küldetésünkre alapoz.

Programunk keretrendszerét a **Nemzeti Tehetség Program** célrendszere, a **Szegedi Tudományegyetem és Orosháza Város Képviselő-testülete, valamint az iskola 2011.-ben megkötött, majd 2018.-ban aktualizált és a Békéscsabai Tankerületi Központ által is aláírt megállapodása jelenti. Az új megállapodás tartalmában két együttműködési területet határol le.**

- 1. a Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium, mint a Békés megyei rezidensiskola**
- 2. a Tehetséggondozó program, melynek keretében a köznevelés és a felsőoktatás összekapcsolása.**

A rezidensiskola program céljait tekintve eltérő, ugyanakkor számos területen összekapcsolódik a Tehetséggondozó célrendszerével. Így a programok komplementer programokként definiálhatók, és szinergikus rendszert alkotnak.

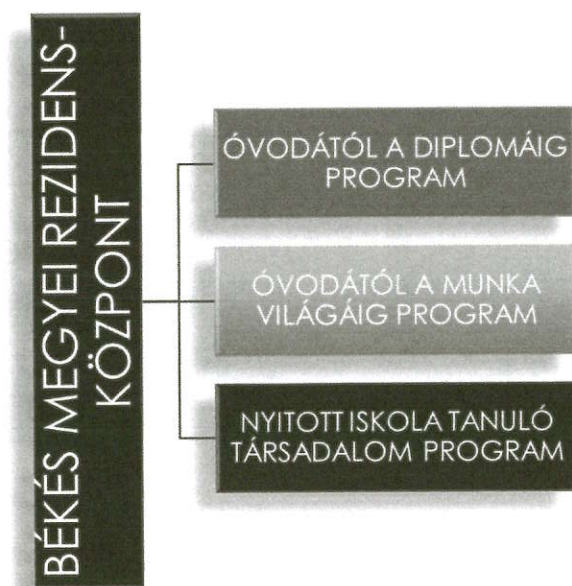
A tehetséggondozó programunk célkitűzése az organikus fejlődésre képesség, a tárgyi és a humán erőforrások addicionálása, a tudástranszferek folyamatos tartalmi és területi bővítése. A tanulói sikeresség széleskörű biztosítása. A tehetségprogram illeszkedik:

- a Békéscsabai Tankerületi Központ stratégiai célrendszeréhez,
- a partneri, kliensi kör elvárásaihoz,
- a társadalmi-gazdasági tér elvárásaihoz,
- a hálózati együttműködés új lehetőségeihez. (Dél-Békési Tehetségsegítő Tanácsban szerveződő együttműködések, Kodolányi János Egyetem Mágnes programja, a BGF bázisiskola programjában megjelenő együttműködések.)

2. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium tehetséggondozó programjának pillérei és tartalmi elemei

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium elkötelezett a város és térségének, valamint Békés megye társadalmi-gazdasági versenyképességének fejlesztésében. Tehetséggondozó programunk organikus egységet képez az SZTE Békés megyei rezidensközponti szerepkörünkből adódó feladatainkkal és lehetőségeinkkel. Ebből adódóan célkitűzéseink megvalósításához partnereinkkel három fő programot, három fő pillért munkáltunk ki:

1.ábra: A rezidensközponti együttműködésben megjelenő fő programok

2.1. Az óvodától a diplomáig fő program

Célja, hogy összekapcsolja a köznevelési rendszer (fenntartótól függetlenül) vertikális elemeit a felsőoktatással a tehetségazonosítás, a tehetséggondozás, a társadalmi hátrányok enyhítése, valamint a pályaaorientáció és pályaválasztás területén végzett feladatokban.

A fő program több alprogrammal alkot szinergikus rendszert. Az alprogramok modulárisak és szükség szerint megújíthatók.

Az alprogramok a fő program célrendszerét komplementer jelleggel támogatják. Az alprogramok moduljainak kialakítását, aktualizálását messzemenően igyekszünk releváns válaszként kezelni.

2.ábra: Az óvodától a diplomáig fő programban jelenleg megjelenő alprogramok:

Tehetség-híd alprogram

Az alprogram az óvoda – általános iskola – középiskola – felsőoktatás tanulmányi ívében kívánja a tehetségazonosítást és tehetséggondozást kiépíteni. *(Ez a törekvés a gimnázium rezidensiskolai feladataihoz kapcsolódik, valamint az Orosházi Oktatási Kerekasztal célkitűzéseire.)*

Iskolánkban, tehetségsávokban történik kiemelten a tehetséggondozás. Mivel iskolánk köznevelési típusú sportiskola, a sport tehetséggondozás is kiemelt feladatunk.

Jelenleg a tehetséggondozó programunk az általános iskolásoknak a természettudományok, a biológia - matematika tagozaton történő továbbtanulási irányt választók számára érhető el.

A nyelvi kompetenciák fejlesztését segítve az általános iskolák kérései alapján próbanyelvvizsgákat, a nyelvtanári továbbképzéseket szervezünk. 2019-től angol

nyelvvizsga központunk szolgáltatásai szintén a társadalmi-gazdasági tér szereplői számára elérhetővé vált.

A digitális kompetenciafejlesztés területén (ECDL Vizsgaközpont, Táncsics Stúdió) már húsz éve hozzájárulunk a városi, térségi tanulói és társadalmi igények széleskörű kielégítéséhez. A Táncsics Stúdió fontos szerepet tölt be:

- a Nemzeti Köznevelési Értéktár programban, a Települési Értéktár Programban,*
- tudományos és szakmai közéleti tevékenységeinkben,*
- az iskolai innovációk digitális megjelenítésében (Orosháza Jelesei, oktatást támogató DVD-k, digitális archiválások,)*
- a tehetséggondozásban (nemzeti és nemzetközi filmes pályázatok, táborok,)*
- új digitális technikák megismertetésében, implementálásában való szakmai támogatást ad a nevelő-oktató munkában, tanárképzésekben, a digitális kultúra széleskörű megismertetésében.*

A vendégtanár programok és az egyetem által szervezett tanszéki programok szintén nyitottak a közép és általános iskolás partnereink számára. (A tehetséggondozás különös formái részletezve később)

Világnyelv alprogram

Az idegen nyelven történő kommunikáció a XXI. század embere számára a társadalmi érvényesülés nélkülözhetetlen kompetenciája. Az alprogram célja, hogy a köznevelési rendszerben és a társadalmi – gazdasági tér igényeit is figyelembe véve (különböző szinteken, alap, közép és felsőfok) a használható nyelvtudás megszerzéséhez nyújtson hatékony segítséget. A program tervezi a tanári szakmai képzések folyamatos biztosítását is.

Digitális írástudás alprogram

A versenyképes tudás ugyancsak meghatározó kompetenciája a digitális írástudás. Az alprogram célja, hogy a köznevelési rendszerben és a társadalmi – gazdasági igényeket is figyelembe véve (különböző szinteken) a használható digitális írástudás megszerzéséhez nyújtson hatékony segítséget.

Pénzügyi tudatosság alprogram

Az iskolánkban működő gazdasági és pénzügyi programok célja a diákok munkavállalói-, vállalkozói-és pénzügyi kompetenciájának fejlesztése, hogy sikeres, az élethez szükséges alapvető tudásanyaggal rendelkező felnőttekké váljanak. Ezt a lentebb felsorolt partnerek támogatásával – csatlakozott tagként – valósítjuk meg.

Pénziránytű Alapítvány
1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.
www.penziranytu.hu

| Napjaink komoly kockázatokat rejtő, sokszor kiszámíthatatlan gazdasági környezetében megkerülhetetlenné vált a pénzügyi alapismeretek szakmailag megalapozott

iskolai oktatása. A pénzügyi nevelés megvalósításának támogatására jött létre 2009-ben a *Pénziránytű Iskolahálózat*, melynek iskolánk azóta is tagja. Vállaltuk, hogy helyi tantervünkbe beépítjük a pénzügyi-gazdasági ismeretek oktatását és kiemelt figyelmet fordítunk a pénzügyekkel kapcsolatos ismeretek közvetítésére, szemléletformálásra a közoktatás keretein belül is.

A pénzzel kapcsolatos döntések részét képezik mindennapjainknak, és a pénzügyek életünk fontos velejárói kezdve az első zsebpénztől egészen a nyugdíjas évekig. Jóval egyszerűbbé és kiszámíthatóbbá válhatnak hétköznapijaink valamint a jövőnk is, ha tisztában vagyunk a személyes pénzügyeinket érintő néhány alapvető dologgal és tudjuk, hogy mikor, mire érdemes figyelniünk. A *Pénziránytű Alapítvány* különböző programjaival ehhez nyújt segítséget és emellett kiemelt hangsúlyt helyez a közérthetőségre és a gyakorlatban használható tudás közvetítésére.

Az alapítvány ingyenes pénzügyi-gazdasági oktatási programjához csatlakozva elérhetővé váltak a Nemzeti Alaptantervhez illeszkedő digitális oktatási tananyagok, tankönyvek. A *Pénziránytű e-learning* portálon az *Iránytű a pénzügyekhez* című tankönyv teljes egészében digitális formában is elérhető. A könyvben a szokásos feladatsorok mellett önellenőrző tesztek, látványos animációs problémafelvetések valamint az egyes tananyagrészeket értelmező animációk is segítik a tanulást. E kiadvány használatával a digitális kompetencia fejlesztését is megvalósítjuk. A *Pénziránytű Alapítvány* támogatásával részt vehetnek diákjaink a Budapesti Értéktőzsdével közösen megrendezett *Résztvényfutam* online tőzsdejátékon.

E tanévtől kezdődően az alapítvány matematika és történelem tantárgyakhoz kapcsolódó kiadványokkal is segíti az iskola érettségi vizsgára történő felkészítő

munkáját. A *Számoljunk a befektetésekkel* című matematikai példatár valamint a *Történelem és pénzügyek* című kiadvány a történelem érettségi gazdasági-pénzügyi témaköreikhez kapcsolódó feladatokat kínál hiánypótló segítségként az érettségire készülő diákoknak és tanáraiknak.

A program célja, hogy már fiatal kortól segítse a pénzügyek iránt érdeklődő diákokat ismereteik bővítésében, felhívja figyelmüket a mindennapi pénzügyi tudatosságra valamint hangsúlyt helyez a pénzügyi kultúra fejlesztésének fontosságára. Megjelenése (2015) óta Intézményünk csatlakozott a program lebonyolítására. Öt éven keresztül a diákok megismerhették a családi költségvetés, a megtakarítások, a bankolás, a hitelezés és a befektetés fontosabb, mindennapi élettel kapcsolatos problémaköreit. A tanórai programok számos játékos, interaktív kísérő programmal egészülnek ki, nevezetesen online kvízzjátékkal, szituációs gyakorlatokkal, hogy a diákok ez irányú tudása minél szélesebb eszköztár segítségével bővíthessen. A programot a versenyszféra önkéntesei is segítik. Ebben a tanévben is hangsúlyt helyezünk a pénzügyi téma megismertetésére a *PÉNZ7* keretében.

A *PÉNZ7* pénzügyi és vállalkozói témahét a tekintetben is előremutató, hogy támogatja a diákok felkészülését a 2021-ben esedékes OECD-mérésre, ami keretében először készül átfogó kép a magyar diákok pénzügyi tájékozottságáról.

A BGE bázisiskolai kapcsolat keretében ebben a tanévben folyamatosan használhatják diákjaink a BGE blogot, részt vehetnek a BGE által szervezett programokon: *Motivációs, pályaorientációs, kommunikációs workshop, Cinema Science Cafe, Tematikus középiskolai verseny*. Ettől a tanévtől kezdve matematika felkészítő foglalkozás is indul. Ez utóbbi lényege, hogy a 11-12. évfolyamos diákok részére egyetemi munkatársak fejlesztenek matematika feladatsorokat, mely egy 60 órás készségfejlesztő online matematika foglalkozás anyagával egyenértékű.

Az online tananyagra építve a BGE biztosít 20 óra kontaktórát is. A projekt időtartama alatt 72 felkészítő kontaktórás kurzus kerül megszervezésre. Az e-tananyag a projekt ideje alatt regisztrációval bárki számára hozzáférhetővé válik. A matematika tananyag tematikája: a kurzusok az adott témához kapcsolódó elméleti összefoglalót, az adott témára (terület-, felszín-, térfogatszámítás) vonatkozó információegységet

tartalmaznak. Az összefoglalót webes linkeken keresztül figyelem felkeltő, kísérleti videók, gyakorlati példák színesítik. Ez után a diákoknak lehetőségük nyílik minimum 5-6 gyakorló feladaton keresztül az elsajátított ismeretet letesztelni, majd néhány (3-4) záró közép- és emeltszintű érettségi feladat következik. A kontakt órákat az iskolák tanárai tarthatják.

A bázisiskola kapcsolat célja, hogy programjaival segítse a tanulók pályaválasztását, megismertesse a Budapesti Gazdasági Egyetem intézményét.

JA Magyarország
A Member of JA Worldwide

A Junior Achievement (JA)

Magyarország regisztrált partnereként

iskolánk tanulói valós diákvállalkozást alapíthatnak, versenyen vehetnek részt. Újdonság, hogy egy-két éve a *City program* részeként kellő felkészülés és érdeklődés esetén az *ESP nemzetközi vizsga* letételére és a tanúsítvány megszerzésére is lehetőségük van a tanulóinknak. A diákvállalkozás egy olyan hosszú távú, egész tanéven átívelő projekt, melyben a diákok megtapasztalják, hogyan kell működtetni egy vállalkozást. Valós környezetben megismerik az üzleti élet alapvető szabályait, a vezető pozíciók betöltésével járó felelősségeket, a pontos adminisztráció és a határidők betartásának fontosságát, a munkavállalók jogait és kötelességeit. A program során a szervező, tervező, előadó, döntéshozó, információ-feldolgozó, elemző képességeik mellett szükség van a kreativitásukra, kritikai gondolkodásukra, nyitottságukra is. A résztvevőknek meg kell valósítani üzleti ötletüket valamint létre kell hozni saját terméküket vagy szolgáltatásukat. Ez nálunk általában ökotermék, így a környezettudatosság is megjelenik a programban. Az oktatási céllal létrehozott program különlegessége, hogy Magyarországon egyedülálló módon a diákok valós pénzforgalmat bonyolíthatnak, nyugtát állíthatnak ki termékeikről és szolgáltatásaikról. Erre a NAV és a JAM közötti keretmegállapodás ad lehetőséget. *Diákvállalkozások Regionális és Országos Vásárán* kiállíthatják, értékesíthetik termékeiket. Évente egy hazai középiskolás nyertes csapat lehetőséget kaphat arra, hogy képviselje Magyarországot a nemzetközi *JA Diákvállalkozás Versenyen*.

Az „Entrepreneurial Skills Pass” (ESP) egy új, nemzetközileg elismert vizsga, melynek célcsoportját azok a 15-19 éves diákok alkotják, akik valódi vállalkozói élménnyel, tapasztalattal rendelkeznek. Az ESP vizsga célja, hogy egy előre meghatározott módon mérje a sikeres vállalkozás beindításához illetve a munkavállaláshoz szükséges tudást, kompetenciát. A tanúsítvány igazolja a megszerzett üzleti, gazdasági és pénzügyi ismereteket és készségeket. A képesítés az *Európai Parlament*

és Tanács Európai Képesítési Keretrendszerre (EQF) vonatkozó ajánlásával egybehangzóan, valamint az ESP rendszerén belül is tanúsítja, hogy az egyén adott követelményeknek megfelelő tanulási eredményt ért el.

2.2. Az óvodától a munka világáig fő program

A program kiemelt célja a személyre szabott pályaorientáció, majd a sikeres szakmaválasztás és munkahelyválasztás előmozdítása a térség minőségi munkaerő utánpótlásának tervezhető biztosítása. Természetesen mindez új típusú együttműködés kialakítását követeli meg a szakképzést folytató intézményekkel, a gazdálkodó, a szakmai és más partneri szervezetekkel.

2.3. A nyitott iskola tanuló társadalom fő programja

A program célja az élethosszig tartó tanulás társadalmi igényének és lehetőségeinek kiépítése. A munkaerő át és továbbképzésének gazdasági szükségletekhez történő alakítása.

Iskolánk az érettségi felkészítésben (emelt szinten is), a nyelvvizsga (angolnyelv) és az informatikai írástudás (ECDL) megszerzésében vállal feladatokat.

2018-ban az SZTE Mérnöki Kara a régió munkaerőpiacának meghatározó szereplőinek elvárásaira válaszolva a rezidens központ (TMGSZGK) infrastruktúrájára építve 2019-ben mérnöki képzést indított Orosházán.

3. Iskolánk sokszínű a versenyképes tudást és a tehetséggondozást támogató szolgáltató rendszere

Iskolánk infrastruktúrája, szolgáltató rendszere alapján Békés megyében az egyik legszínesebb, a legsokoldalúbb középiskola. Az infrastruktúra és a szolgáltató rendszer kialakítása tudatosan történt és történik napjainkban is. Természetesen diákpolgári jogon tanulóink igényei mellett a társadalmi – gazdasági elvárásokat is igyekszünk teljesíteni. Ez a törekvésünk az iskola tudatos társadalmi küldetéséből következik.

3.ábra: Az iskola sokrétű szolgáltató rendszere

Angol és német nyelvvizsgaközpont

**Language
Cert
VIZSGAHELY**

A LanguageCert államilag elismert nemzetközi angol nyelvvizsga. A LanguageCert vizsgák a City & Guilds angol nyelvvizsgák utódjai, miután a Peoplecert Qualifications nevű angol cég megvásárolta a City & Guilds vizsgák szellemi tulajdonjogát és gondoskodik a vizsgák nemzetközi folytonosságáról.

A Közös Európai Referenciakeret 6 szintjére kidolgozott vizsga számos előnyt nyújt felvételihez, diplomához, hazai és külföldi tanulmányokhoz, munkavállaláshoz.

Felépítésében az egyszerűsége törekszik, és az általános, kommunikatív angol nyelvtudást méri hétköznapi, életszerű feladatokkal.

Oktatásunk nem titkolt célja, hogy diákjainkat német nyelven magas szinten készítsük fel arra, hogy sikeresen kapcsolódjanak be a gazdasági élet határokon átívelő vérkeringésébe. Iskolánkban a diákoknak lehetőségük van a német nyelvi diploma (DSD- Deutsches Sprachdiplom) megszerzésére is, immár évek óta DSD- vizsgaközpontként működünk. A nyolcadikosok a DSD I. (A2/B1 szint), a végzősök pedig a DSD II. (B2/C1 szint) vizsgát tehetik le. Ha valaki német nyelvterületen szeretne továbbtanulni, szintén nagy hasznát látja a bizonyítványnak, hiszen ennek birtokában azonnal elkezdheti tanulmányait, nem kell külön nyelvvizsgát tennie. Ezen túlmenően a nyelvvizsga megszerzése jelentősen megnöveli az esélyeket a magyarországi és a nemzetközi munkaerőpiacon. A vizsga mindkét szinten írásbeli és szóbeli részből áll.

Kaáli Természettudományos Tehetségműhely (Kaáli Labor)

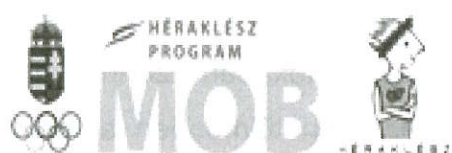
A 2022 tavaszán átadott természettudományos labor, Dr. Kaáli Nagy Géza professzor úr támogatásával jött létre, mintegy száz millió forintos beruházás keretében. A laborban kialakításra került egy élettatan és egy mikrobiológia laboratórium, egy előadó terem, valamint egy szakmai megbeszélésekre is alkalmas prezentációs tanári szoba. A beruházás során, a tehetséggondozó műhely a terek átalakítása mellett, korszerű prezentációs eszközökkel, kísérleti- és szemléltető eszközökkel, informatikai rendszerrel, 3D szemüvegekkel is felszerelésre került. A KTTL szorosan kapcsolódik a földrajz, a kémia, valamint a fizika szaktantermekhez, s ezen területek is jelentős fejlesztésben részesültek a beruházás során. A KTTL előterében került elhelyezésre egy több száz darabot számláló ásvány és kőzet gyűjtemény. A KTTL működésével egyrészt jelentősen javultak a természettudományos tárgyak oktatásának, a természettudományos tehetséggondozásnak a feltételei, de egyben megteremtődött a lehetősége, hogy a kistérség általános és középiskolásainak tematikus, rendszeres foglalkozásokkal segítsük a középiskolára, vagy azon túlmutatóan a felsőoktatásra való felkészülésüket. A KTTL erősíti a rezidens programban iskolánkra háruló feladatok teljesítését is.

Informatikai vizsgaközpont (ECDL vizsgaközpont)

Az ECDL (European Computer Driving Licence – a digitális írástudás európai tanúsítványa; Európán kívül ICDL – International Computer Driving Licence) az informatikai írástudás nemzetközileg egységes tanúsítványa. A program nemzetközi irányítását az ECDL Alapítvány végzi, amelyet a CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) hozott létre 1996-ban.

Nemzeti sport utánpótlás-nevelés

Az új utánpótlás-nevelési stratégia első elemeként 2001-ben 13 sportággal indult el a Héraklész Bajnokprogram, mely mára már húsz olimpiai sportágot menedzsel (asztalitenisz, atlétika, birkózás, evezés, jégkorong, judo, kajak-kenu, kézilabda, kosárlabda, ökölvívás, öttusa, röplabda, sportlövészet, súlyemelés, tenisz, női és férfi torna, triatlon, úszás, vívás és vízilabda).

A Bajnokprogram jól definiálható szakmai feladata szerint a felnőtt kor küszöbére olyan versenyzőket kell felnevelnünk, akik elérik a korosztályos nemzetközi színvonalat. Ezt a feladatot az egyéni sportteljesítmény növekedésének szenzitív időszakában, a 14-18 éves kor között lehet leghatékonyabban megvalósítani. Ennek elérése érdekében ebben a korosztályban kiemelt feladat a rendszeres, folyamatos képzés biztosítása. A projekt ennek megfelelően a legtehetségesebb 14-18 éves sportolók eredményes, hosszú távú pályafutásának kezdeti szakaszát segíti, elsősorban rendszeres edzőtáborok és kerettedzések biztosításával, a programokat irányító főállású edzők foglalkoztatásával, valamint tudományos mérésekkel és vizsgálatokkal.

A program sikerének legfontosabb összetevője az indulástól biztosított kiszámítható, rendszeres, ellenőrizhető formában felhasznált állami támogatás. Emellett meghatározó jelentőségű, hogy a programot irányító Nemzeti Sport Intézet és az érintett sportági szakszövetségek között korrekt szakmai együttműködés alakult ki. A program által biztosított kereteket a szövetségek töltik meg tartalommal. Az éves sportolói keretek összetételéről, a programban foglalkoztatott edzők személyéről és az éves szakmai programokról egyaránt a szövetségek hoznak döntést.

Nemzetközi szinten is elismert tehetséggondozás

A Szent-Györgyi Program célja

Célunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók között szereplő, különleges bánásmódot igénylők körébe sorolt biológiában és más természettudományokban kiemelten tehetséges tanuló felkutatása, fejlesztése, tehetséggondozása az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium Tehetséggondozó Programjában meghatározott feltételek szerint.

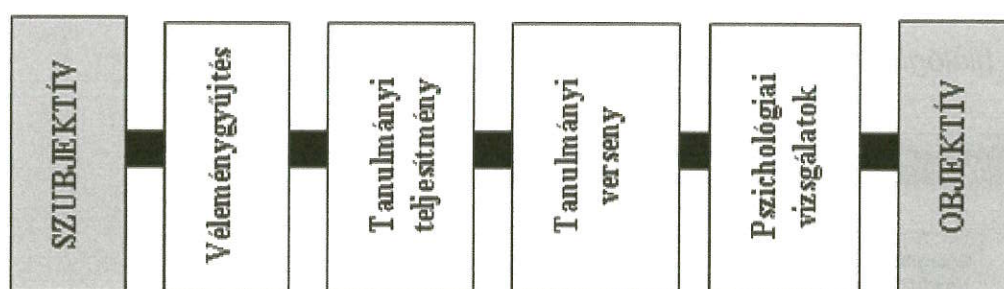
A természettudományos tehetség felismerése

A természettudományok, így a biológia iránt is érdeklődő, tehetséges tanulók mind személyiségjegyeikben, mind a természettudományos megismerés tevékenység rendszerében kitűnnek társaik közül. Motiváltabbak a tudomány, illetve annak bizonyos részterületei iránt, érdeklődésük fokozott, szélesebb körű és mélyre hatóbb. Érdeklődésüknek hangot is adnak, kérdéseket tesznek fel a témával kapcsolatban.

A gyakorlati tehetségazonosítási munkát többféle eljárás párhuzamos alkalmazása, azok eredményeinek komplex felhasználása teheti hatékonyá. A tehetségazonosításban ezért egyaránt használunk objektív és szubjektív módszereket.

Az azonosítási folyamat legfontosabb forrása a mindennapi tehetséggondozás, azaz elsődlegesen a tanulók tanórai szereplése és tanórai teljesítménye ad információt.

A tehetségazonosítás módszerei

A tehetséggondozás feltételei

A tehetséggondozásra rendelkezésre álló tehetségsávok:

- Ifjú Tehetségek Klubja Biológia – foglalkozások az általános iskola 7. és 8. évfolyama számára.
- Szent-Györgyi Program 5-8. –versenyfelkészítés a Kaán Károly és Hermann Ottó versenyre.

- Biológia 9-10. Növénytan, állattan, ökológia – versenyfelkészítés a Kitaibel, Árokszállás versenyekre.
- Biológia 11-12. OKTV és Biológia Diákolimpia felkészítő.
- Szent-Györgyi diák program – versenyfelkészítő a Szent-Györgyi versenyre.

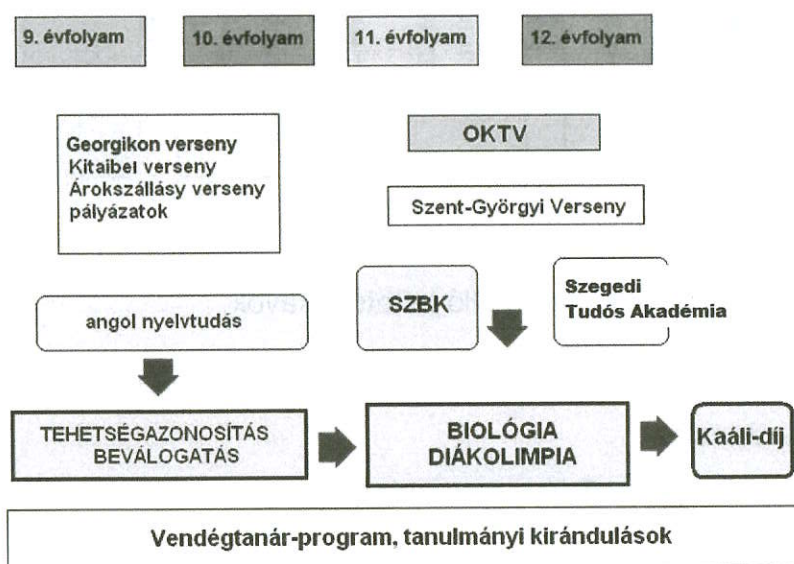
Személyi feltételek:

A program hátterét a biológia munkaközösség tagjai teremtik meg, az iskolavezetés és az iskolapszichológus támogatásával. Kiterjedt kapcsolatrendszerünkre építve személyes kapcsolati tőkénket a vendégtanár programban, a tanszéki látogatások terén, a szakmai gyakorlatok szervezésében hasznosítjuk. Külön fókuszálunk a Szegedi Tudományegyetemmel kialakított kapcsolatra.

A Szent-Györgyi Program tartalmi elemeinek bemutatása

A Szent-Györgyi Program folyamatos, négy évfolyamra felépített tudományos tehetséggondozó tervezetet jelent, amely elsősorban az emelt biológia-kémia képzés (régábban biológia speciális képzés) tanulóinak részvételére épít, de a programba bekapcsolódhat az iskola bármely, a természettudományok iránt érdeklődő és abban tehetséges tanulója. Bár a program elsősorban a négy évfolyamos gimnáziumra épül, szerves részét képezi a feljövő generációk tehetségeinek felismerése, azonosítása. Így a kisgimnáziumi osztályoknak is szervezünk tehetséggondozó foglalkozásokat, az általános iskolák 7-8. évfolyamos biológia iránt érdeklődő tanulóinak pedig évek óta sikerrel rendezzük meg a Kistérségi Biológia Versenyt. 2015 óta általános iskolásoknak szánt tehetségsávval próbáljuk vonzóvá tenni a biológia képzést.

Az iskola biológiai tehetséggondozó programjának sémája

SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny

Az SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny a Nobel-díjas tudós gazdag életművéből merít, így több tudományterület is érint. Azaz Szent-Györgyi Albert életművének feldolgozása mellett a Nobel-díjas kutató munkájához kapcsolható tantárgyak – biológia, kémia, fizika – tanulmányi versenyének ötvözete. A csapatok előre beküldendő, különdíjjal értékelésre kerülő kreatív feladatot is kapnak.

Biológia Diákolimpia (IBO)

Az IBO (International Biology Olympiad = Nemzetközi Biológia Diákolimpia) a legrangosabb középiskolásoknak meghirdetett nemzetközi biológiaverseny. Magyarország a 2009. évtől kezdve tagja ennek a versenynek, 2010-ben elsőként vettek részt magyar diákok ezen a versenyen. A versenyen való részvétel feltétele a biológia OKTV-n legalább a második fordulóra való bejutás. A verseny többfordulós, a feladatok főként a sejt- és molekuláris biológia, genetika valamint a növénytan, állatszervezet- és élettan, ökológia és etológia témakörökből kerülnek kitűzésre. A versenyt megelőzően a Szegedi Tudományegyetem oktatói felkészítő előadásokat tartanak.

Európai Természettudományos Diákolimpia (EUSO)

Az Európai Unió Természettudományos Diákolimpiáját (EUSO) azzal a céllal hozták létre 2003-ban, hogy alkalmat teremtsen fiatal középiskolás diákok számára természettudományos ismereteik és képességeik összemérésére. Az EUSO fő célkitűzései közé tartozik a természettudományok népszerűsítése és annak demonstrálása, hogy komoly tudományos eredmények csak közösen, csapatmunkában érhetők el. A verseny egy online teszt kitöltéséből és a továbbjutóknak sejt- és molekuláris biológia, genetika valamint a növénytan, állatszervezet- és élettan gyakorlati feladatokból áll.

Szegedi Tudós Akadémia Középiskolai Képzési Program

A Szegedi Orvosbiológiai Kutatások Jövőjéért Alapítvány által létrehozott Szegedi Tudós Akadémia a jelenlegi iskolarendszerre épülve a középiskolás diákoknak és egyetemi hallgatóknak folyamatos tudományos képzést nyújt. Az iskolarendszer különböző szinteken, jól felépített rendszerben vezeti végig a Szent-Györgyi Ifjút, hogy nemzetközi szinten egyedülálló tudományos tapasztalattal, akár már 36 éves korára nemzetközileg elismert tudós - kutató válhasson belőle. A tudós/

kutatónevelésben nemzetközi szinten elismert hazai és külföldi mentor vesz részt, köztük többen Nobel-díjasok.

A Szegedi Tudós Akadémia életpálya modellje

A programba belépő, még középiskolás diákok Szent-Györgyi Ifjúvá válását középiskolai tanáraik segítik. Ők alkotják a Szent-Györgyi Tanárok körét és választják ki azokat a fiatalokat, akik a Szegedi Tudós Akadémia előképzőseiként lehetőséget kapnak arra, hogy megismerhessék a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán és az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontjában folyó kutatómunkát. Tevékenységeik között szerepel online tananyag-feldolgozás, laboratóriumi gyakorlatok, a terület bázisiskolaiban végzett csoportos fejlesztő programok, és az évenként megrendezett „Nobel-díjasok és tehetséges diákok találkozója” konferenciák. Mivel a konferenciák angol nyelven zajlanak, a programban való részvételhez elengedhetetlen a megfelelő angol nyelvtudás.

„Nobel-díjasok és tehetséges diákok találkozója” konferenciák

Az évenként tavasszal és ősszel megszervezett program célja olyan biológiából és kémiából jeleskedő 10., 11. és 12. osztályos diákok Szegedre hívása, akiket szaktanáraik jelölnek ki, és akikben felismerni vélik a jövőbeni sikeres tudósok csiráját. A tudományos munkát végző diákok közül a legjobbak előadási lehetőséget is kapnak.

A középiskolások találkozhatnak azokkal a Szent-Györgyi hallgatókkal, akik már tevékenyen dolgoznak a tehetséggondozó programban, ellátogatnak azokba a laboratóriumokba, ahol a szegedi professzorok bemutatják kutatócsoportjaikat és ismertetik kutatási tevékenységüket. A program részeként a szervezők lehetőséget

teremtenek arra, hogy a középiskolás diákok is bemutathassák kutatásaikat, előadást tartsanak.

Tanulmányi versenyek a biológia tehetséggondozásban

A tanulmányi versenyek jelentős helyet foglalnak el a hazai oktatás eszközrendszerében. A versenyeztetés az egyik legrégebbi és legáltalánosabb módja a tehetséggondozásnak, a személyre szabott fejlesztésnek és a differenciálásnak. Iskolánk tanulói évtizedek óta indulnak a legrangosabb biológia versenyeken és szerepelnek eredményesen. A kínálat az utóbbi években további versenylehetőségekkel bővült, így a Szent-Györgyi Program összeállításakor szükségessé vált a versenyek áttekintése didaktikai és szakmai szempontból. A prioritást élvező versenyek a következők.

Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny

A mezőtúri Benkő Gyula Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpont Egyesület versenye. A 8 évfolyamos gimnáziumi képzésben résztvevő, a természettudományok iránt érdeklődő tehetséges diákok számára hirdetjük meg.

A verseny célja:

A különböző iskolatípusban tanuló 5-6. osztályos gyerekeknek lehetőséget biztosítani környezetük önálló megfigyelésére, a terepmunka gyakorlására, a kutatómódszerek önálló alkalmazására, kiselőadásban mondanivalójuk kifejtésére.

A verseny tartalma:

A 4-5-6. évfolyamon feldolgozott tananyaghoz kapcsolódik. Természetismereti, környezetismereti, biológiai, földrajzi, erdőkkel kapcsolatos alapismeretek, vizsgálatok, kibővítve a lakóhelyi környezet élővilágának bemutatásával. Minden évben két nemzeti park élővilágát is fel kell dolgozni.

A verseny három fordulós, az iskolai és megyei fordulóban írásbeli tesztet oldanak meg a versenyzők. A megyei döntők legjobb 5. vagy 6. osztályos tanulója (megyénként egy fő, Budapestről 6 fő) jut az országos döntőbe. A döntő írásbeli-, szóbeli fordulóból és terepgyakorlatból áll. A szóbeli fordulón kiselőadás keretében a versenyző öt percben beszámol a lakókörnyezete vagy tágabb környezete (megyéje, régiója) tájváltozásairól, átalakulásáról, például: erdőgazdálkodás, hazai erdőink, tájkép, élővilág, őshonos növények és állatok, életmód, foglalkozás, illetve a környezetvédelmi hagyományokról, akciókról, megfigyelésekről vagy kutatásokról. Demonstrációként felhasználható: poszter, fotó, videofilm, számítógépes prezentáció.

Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny

A Földművelésügyi Minisztérium, a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat, a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet, valamint a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara Mosonmagyaróvár, a Természet Búvár folyóirat, a Nyugat-magyarországi Egyetem Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium gondozásában, valamint az Élet és Tudomány Szerkesztősége médiapartnerségével meghirdetett verseny.

Résztevők: gimnázium 9-10. évfolyam

szakközépiskola 9-10. évfolyam

Az iskolai, a megyei (fővárosi, külföldi) selejtezők és a szóbeli döntő kérdéseit, a Természet Búvár valamint az Élet és Tudomány lapoknak, a tanév során megjelenő biológiai, egészségügyi, környezet-, és természetvédelmi tárgyú közleményeiből állítják össze.

Valamennyi forduló kérdései között szerepelhetnek a verseny névadójának - Kitaibel Pál - tevékenységére; a szóbeli döntőben pedig a természeti folyamatokra, értékekre, a természetvédelemre (kiemelten hazánk védett területei és fajok) vonatkozó kérdések. A mosonmagyaróvári országos döntőbe jutó tanulók a kidolgozott megoldásokról, megfigyeléseikről - maximális 5 perces időtartamú - kiselőadásban számolnak be. A döntőben minden tanulónak meg kell oldania fajismereti - diaképes feladatot (38 faj), valamint egy tesztkérdésekből álló feladatlapot a versenyre kijelölt ismeretanyag meghatározott részéből.

Biológia OKTV

A verseny két kategóriában és három fordulóban zajlik.

I. kategória: azok a középiskolai tanulók, akik a 9. évfolyamtól kezdődően – az egyes tanévek heti óraszámát összeadva – a versenyben való részvétel tanévének heti óraszámával bezárólag összesen legfeljebb heti 6 órában tanulják a biológiát bizonyítványban feltüntetett tantárgyként.

II. kategória: azok a középiskolai tanulók, akik nem tartoznak az I. kategóriába.

Dr. Árokszállásy Zoltán biológia-környezetvédelmi verseny

A miskolci Földes Ferenc Gimnázium, Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség versenye. Résztevők: 7-12. évfolyam

A verseny 3 kategóriában és két fordulóban zajlik.

I. kategória: 7-8. évfolyam (13-14 éves korcsoport)

I. forduló: Távoli tájak természetes élővilága. Az élőlények rendszerezése.

II. forduló: Távoli tájak természetes élővilága. Az élőlények rendszerezése. Az ember teste és életműködései, az egészséges ember.

II. kategória: 9-10. évfolyam (15-16 éves korcsoport)

Az iskolai forduló írásbeli, az országos döntő (melybe a 1. forduló pontszámai alapján a döntőbe a kategóriák legjobb 30-30 helyezettje kerül) írásbeli és szóbeli részből áll.

A tanulmányi versenyek lehetőségei 9-12. évfolyamon

	évfolyam	nevezési díj	országos döntő helyszíne	egyéb költség
Kaán Károly Természet- és Környezetismereti Verseny	5-6.	van	Mezőtúr	területi és országos döntő útiköltsége országos döntő szállás és ellátás költségei
Curie Környezetvédelmi Emlékverseny	9-12.	van	Szolnok	területi és országos döntő útiköltség
Kitaibel Pál Biológia Verseny	9-10. évfolyam	nincs	Mosonmagyaróvár	területi és országos döntő útiköltsége országos döntő szállás és ellátás költségei
Dr. Árokszállásy Zoltán biológia-környezetvédelmi verseny	7-12. évfolyam	van	Miskolc	országos döntő útiköltsége országos döntő szállás és ellátás költségei
SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny	11-12.	nincs	Szeged	útiköltség
OKTV	11-12.	nincs	Budapest	útiköltség
Biológia Diákolimpia	11-12.	nincs	Budapest, Szeged	útiköltség
Európai Természettudományos Diákolimpia (EUSO)	10-11.	nincs	Szeged	útiköltség
Herba Medica Verseny (SZTE-GYTK)	10-12.	nincs	Szeged	útiköltség az országos döntőre

Pályázatos versenyek

Gazdálkodj okosan! - SZTE-MGK pályázata

Csizmazia pályázat - Csizmazia Magánalapítvány pályázata

SZTE által kiírt pályázatok (pl. Gyógyszerészeti Kar)

Egyéb versenyek

Elsősegélynyújtó verseny

Csecsemőgondozási verseny, stb.

Vendégtanár program

A 2010. június 7-én a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kara és a Táncsics Mihály Gimnázium között létrejött megállapodás értelmében az iskolánk különböző szakterületeken (elsősorban biológia és közgazdaságtan) fogadja a kar előadóit, mint vendégtanárokat.

Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok

Az elméletben megszerzett tudást egészíti ki a terepen végzett gyakorlati munka, amely során megfigyeléseket, vizsgálódásokat, állat- és növényhatározási feladatokat, ökológiai méréseket végeznek a diákok.

Kutatás alapú tanítás (SZBK)

A biológiát tanító tanár feladata, hogy a tehetséggondozás általános feladatain túl kifejezett hangsúlyt fektessen a biológiai kutatások módszereinek tehetséges tanulókkal történő megismertetésére, azok készségszinten történő elsajátítására. El kell érnie, hogy a tanulók önállóan tudjanak kísérleteket tervezni, kivitelezni, illetve, a tehetséges diák mentoraként fogékony legyen a tanulók ötleteire, segítse azok megvalósítását. Keresnie kell azokat a lehetőségeket, melyek lehetővé teszik, hogy a tanuló iskolán kívül, felsőoktatási és kutatóintézetekben, szükség esetén az iparban és a mezőgazdaságban megfelelő szakemberek segítségével is tevékenykedhessen. Ebben a munkában nyújt segítséget dr. Horváth Péter, bioinformatikus, az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontjának Biokémiai Intézetéhez tartozó Szintetikus és Rendszerbiológiai Egység tudományos főmunkatársa, iskolánk volt diákja.

Kaáli Tanulmányi Alapítvány

Az alapító dr. Steven G. Kaáli, a Táncsics Mihály Gimnázium volt diákja, aki azzal a céllal hozta létre ezt a szervezetet, hogy az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskolában folyó oktatási és tanulmányi munka színvonalának emelését elősegítse azáltal, hogy a gimnázium tanulói közül a magyar, a biológia és az angol tantárgyban kiemelkedő eredményeket elérő 1-1 diákot az évvégi ünnepségen oklevéllel, emléklapokkal és pénzjutalommal jutalmazza. A díjat annak a diáknak kell megkapnia, aki az adott tanévben az adott (magyar/biológia/angol) tantárgyból az egész éves teljesítményt figyelembe véve a legjobb eredményt érte el. Biológiából a díjra jelölésről a biológia munkaközösség, odaítéléséről az iskola nevelőtestülete dönt.

A jelöléshez szükséges feltételek:

OKTV (legalább megyei helyezett)

Kitaibel Pál Biológia Verseny (legalább megyei helyezett)

Biológiai témájú pályázatokban való részvétel

Egyéb biológia versenyeken elért helyezés

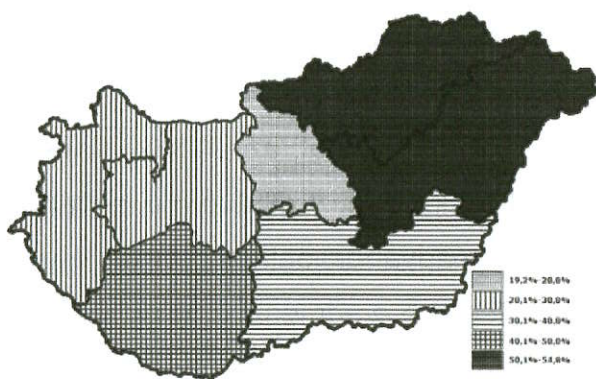
4. Iskolánk tehetséggondozó gyakorlata

4.1. Kapcsolódás a Nemzeti Tehetség Programhoz

„A tehetségek tiszteletének, a tehetségek segítésének Magyarországon évszázados hagyományai vannak, amelyek mára sikeres állami, civil és egyházi formák sokaságát teremtették meg. Ennek ellenére a tehetségígéretnek megtalálásának, társadalmi integrálásának, tehetségük kibontakoztatásának és a hasznosulás feltételeinek integrált rendszere nem alakult ki. Ugyanez jellemzi a különböző szintű tanulmányi versenyek sokaságát, és a különféle támogatási és ösztöndíjprogramokat is.”
(78/2008. (VI. 13.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Programról.)

A helyzetértékelésben, elképzelésünk kialakításában szerepet kaptak a 126/2008. (XII. 4.) OGY határozat általános alapelvei:

- Hosszú távú szemlélet
- Az értékőrzés elve
- A sokszínűség elve
- Az esélyteremtés elve
- A folyamatosság és átjárhatóság elve
- A kiválasztás-kiválasztódás és önfejlesztés elve
- A hatékonyság, fokozatosság elve
- A társadalmi felelősségvállalás elve
- A tehetségsegítők megbecsülésének elve
- A fenntarthatóság és társadalmi támogatottság elve

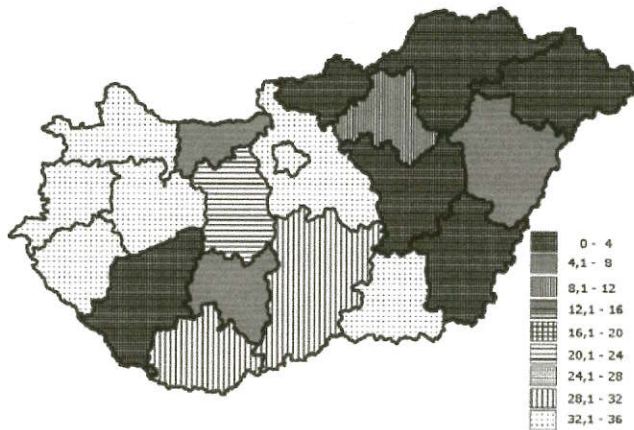
Iskolánkban tudatosan tervezett (méréseken és oktatásföldrajzi kutatásokon alapul) az oktatás-nevelés folyamata. Mivel iskolánk beiskolázási körzete döntően stagnáló, vagy leszakadó térségeket ölel fel jelentős társadalmi hátrányokkal, illetve

4. ábra: A hátrányos helyzetű tanulók területi képe regionális bontásban Forrás: Blahó J. 2013.

iskolai hátrányokkal érkeznek a felvételt nyert tanulók. A PISA-mérések¹ és az országos kompetenciamérések sokkoló üzenetéből kiderül, hogy az egyes iskolák közötti különbségeket (53,2%-ban) és a tanulói teljesítményeket (42%-ban) – az OECD-országokban az egyik legnagyobb mértékben – a szülők társadalmi státusza

¹ PISA: a tanulói teljesítmények nemzetközi értékelésének programja (Programme for International Students Assessment).

befolyásolja. A Dél-Alföld társadalmának jövedelmi viszonyait tekintve a régió megyéi közül Békés megye van a legkedvezőtlenebb helyzetben. Hatványozottan igaz a megye stagnáló és leszakadó térségeinek iskoláiban, hogy a társadalmi hátrányok iskolai hátrányokká, majd újra társadalmi hátrányokká válnak. Következményei a

5. ábra: Országos kompetenciamérések eredményeinek megyei képe (2006-2011 között), Forrás: DR. Blahó János, 2013.

tanulói teljesítményekben jól kirajzolódik az országos kompetenciamérések eredményeit vizsgálva. A 2006-2011. közötti összes (36) mérés alapján kirajzolódik a regionális szintű különbség a nyugat-kelet dichotómia. (Békés mindössze egy alkalommal teljesített az országos átlag felett (5. ábra). A tanulói teljesítmények

tekintetében lényegi területi átrendeződés az újabb mérésekben sem tapasztalható. Sokkal inkább jellemző a településlejtő elmélyülése, a kisebb települések iskoláinak egyre csökkenő versenyképessége. Beiskolázási körzetünk általános iskoláinak teljesítményében is egyre számottevőbb különbségek jelentkeznek. Mindez azt is jelenti, hogy az iskolának komoly erőfeszítéseket kell tenni (hozzáadott pedagógiai érték), hogy a tanulók társadalmi hátrányukat ledolgozva versenyképes tudáshoz jussanak. Tehetséggondozó munkánkat tehát komplexen kell megvalósítani !

4.2. A tehetségprogram célkitűzései

A fejlesztés során a négy tehetség-összetevőre kiemelten figyelünk, tehát a képességek mellett a személyiségtényezők formálása is nagyon fontos szerepet kap a programokban. E két fő irányon belül további négy általánosan elfogadott alapelvet határoztunk meg Balogh László professzor alapján:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (Csaknem minden tehetséges gyereknek van ilyen, s ez akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya, stb.),

- megfelelő „légkör” megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

4.3. A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái

A tehetségprogram az intézményünk pedagógiai programjának, így oktató-nevelő munkánk oszthatatlan része. Nevelő-oktató munkánk során ezért az alkalmazott szervezeti formákat a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban választjuk meg. A tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. Alkalmazott szervezeti formák:

- tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoport, egyénre szabott munka stb.),
- fakultáció,
- speciális osztály,
- délutáni foglalkozások (szakkör, blokk, önképzőkör, projektek stb.),
- hétvégi programok,
- nyári kurzusok,
- kutató diákok, TDK
- terepgyakorlatok,
- tanulmányi kirándulások,
- tanszéki programok,
- európai mobilitási programok,
- vendégtanár-program,
- mentorprogram,
- tehetségprogram.

4.4. A tanulói részvétel a tehetségprogramban

- A programban történő tanulói részvételt saját szempontrendszerünk (tehetségazonosítás) alapján határozzuk meg.
- A programban való részvétel – a tehetségazonosítás eredményeként - önkéntes alapon indul, ugyanakkor nyilatkozattal (szülői) történő vállalása után a program kimeneti szakaszáig (egy tanév) kötelezővé válik.

- Egy tanuló maximum két programban vehet részt.
- Mindegyik tehetségprogram a tanulók számára tanulásmódszertannal indul.
- A programvezetők számára tanításmódszertani képzést szervezünk.
- Az indítandó programokat (tehetségsávok) és létszámkereteket a program szakmai vezetője véglegesíti.

4.5. Tehetségazonosítás alkalmazott fázisai

1. Az azonosítás szükségességének felismerése (elméleti ismeretek megléte).
2. Ad hoc azonosítás (az iskolai követelményeknek való megfelelés).
3. Tesztek segítségével történő azonosítás.
4. Rendszer jellegű azonosítás kialakítása (az iskola komplex módszert alkalmaz: tanár, szülő, tanulótárs, maga a tehetséges tanuló, mint információforrás).
5. Professzionális azonosítás (a módszerek magabiztos használata és adaptálása).

A fázisok közül saját megítélésünk szerint jelenleg a 4. „rendszer jellegű azonosítás kialakítása” stádiumban vagyunk. Több évi fejlesztő, innovatív munka eredményeként jutottunk el idáig, és tervünk, hogy a szükséges anyagi erőforrások (városi költségvetési támogatás, pályázati lehetőségek, stb.) a professzionális azonosító szakaszba lépjünk.

4.5.1. Alkalmazott alapelvek

- Minél több forrásból szerezzünk információkat.
- Egy mérés, vizsgálat mindig csak az aktuális állapotot tükrözi, így sosem elég önmagában.
- A pedagógus és a tanuló folyamatos együttes tevékenysége nélkülözhetetlen a tehetség felismeréséhez.
- A szunnyadó tehetség miatt óvatosnak kell lennünk a besorolással.
- A képesség és a teljesítmény nem azonos (lásd pl. alulteljesítők).
- A tesztek, vizsgálati módszerek nem tévedhetetlenek.

Ezeket az alapelveket szem előtt tartva állítottuk össze tehetségazonosító módszertanunkat a Martinson-féle hármas szabály alkalmazásával:

- A tehetségek képességeinek megállapítása folyamat, amely akár évekig is eltarthat.
- A tanulók képességeiről kialakítandó megbízható ítélethez több különböző forrás felhasználásával kell információt gyűjteni. (tanulmányi jegyek, versenyeredmények, mérések, tesztek eredményei, jellemzések (szülő, tanár, kortárs csoport, társak, stb.)
- Fontosak a nem intellektuális faktorok (pl. társas-szociális, emocionális, motoros, stb.) is.

4.5.2. A tehetségazonosítás lépései

1. A megfelelő végzettségű szakemberekből álló csapat összeállítása.
2. A megfelelő szakmai program kidolgozása, alkalmazása.
3. A bevont tanulók körének meghatározása.
4. A tehetségígéretesek kiszűrése.
5. Beválogatás az adott tehetséggondozó programba (az azonosítás tehát nem egyenlő a beválogatással).

A tehetségazonosítást a martinsoni elvek alkalmazásával a 12 év alatt többször, longitudinálisan is el kívánjuk végezni. Már a tehetséggondozó program bevezetésénél megfogalmazódott bennünk, hogy a tanulói érdeklődés legalább olyan fontos, mint a gyermekek képességei.

Az általunk alkalmazott szubjektív-objektív mérési eljárás rendszerének vázlata

Szubjektív				Objektív			
Véleménygyűjtés				Tanulmányi eredmények		Pedagógiai vizsgálatok	Pszichológiai vizsgálatok
pedagógusoktól	szülőktől	társaktól	önjellemezés	osztályzatok	versenyeredmények	pl.: tulajdonságlista, motivációs kérdőív, stb.	pl.: intelligencia-teszt, figyelem teszt, stb.

A tehetségazonosítás (és szükség esetén a hátrányok azonosítása) egyben a kialakítandó tanulói személyiségtérkép alapja is.

Az általános képességek azonosításának mátrixa

Évfolyam	Az azonosítás eszköze	Évfolyam	Az azonosítás eszköze
1.	DIFER, véleménygyűjtés.	3.	Tulajdonságlista, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, szabadidő kérdőív, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, KPT.
2.	Tanulmányi eredmények, tantárgyi tesztek, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés.	4.	Renzulli - Hartmann-skála, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, Raven-intelligenciavizsgálat, kreativitásvizsgálat, országos kompetenciamérés, figyelemkoncentrációs teszt, Ranschburg-émlékeztetvizsgálat, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés.

Évfolyam	Az azonosítás eszköze	Évfolyam	Az azonosítás eszköze
5.	Tanulási erősségek, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, szorongásvizsgálat, motivációs kérdőív, tanulási stílus kérdőív, véleménygyűjtés, diagnosztikus mérések, szociometria.	7.	Tanulási erősségek, Renzulli – Hartmann-skála, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, véleménygyűjtés, versenyeredmények, pályaorientációs vizsgálat, motivációs kérdőív, tanulási stílus, szabadidő kérdőív, kompetenciatesztek, diagnosztikus mérések, gondolkodás tesztek.
6.	Tanulmányi eredmények, versenyeredmények, kreativitásvizsgálat, országos kompetenciamérés, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, kérdőív egymásról.	8.	Káros szenvedélyek attitűdvizsgálat, figyelemkoncentrációs teszt, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, kreativitásvizsgálat, kompetenciatesztek, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, Ranschburg - emlékeztetvizsgálat, országos kompetenciamérés, gondolkodás tesztek.
Évfolyam	Az azonosítás eszköze	Évfolyam	Az azonosítás eszköze
9.	Kérdőív egymásról, szabadidő kérdőív, tantárgyi tesztek,	11.	Tanulmányi eredmények, tantárgyi tesztek,

	tanulmányi eredmények, versenyeredmények, véleménygyűjtés, tantárgyi tesztek, Raven - intelligenciavizsgálat, szorongásvizsgálat, motivációs kérdőív, diagnosztikus mérések, szociometria.		versenyeredmények, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, továbbiak szükség esetén.
10.	Tanulási erősségek, tantárgyi tesztek, tanulmányi eredmények, versenyeredmények, szorongás kérdőív, pályaorientációs vizsgálat, kreativitásvizsgálat, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, országos kompetenciamérés.	12.	Tanulmányi eredmények, tantárgyi tesztek, versenyeredmények, diagnosztikus mérések, véleménygyűjtés, továbbiak szükség esetén.

A tehetségazonosításhoz használt eszközrendszer (évfolyam- mátrix)

Az azonosítás eszközei	Évfolyam											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Minden tanuló bevonásával												
Véleménygyűjtés					X	X	X	X	X	X	X	X
Diagnosztikus mérések					X	X	X	X	X	X	X	X
Tanulmányi eredmények vizsgálata					X	X	X	X	X	X	X	X
Tantárgyi tesztek					X	X	X	X	X	X	X	X
Versenyeredmények					X	X	X	X	X	X	X	X
Raven-intelligenciavizsgálat					X				X			X
Kreativitásvizsgálat						X		X				
Országos kompetenciamérés						X		X		X		
Szorongásvizsgálat					X				X			
Tanulási stílus kérdőív					X				X			
Tanulási erősségek					X				X			
Motivációs kérdőív					X		X		X			
Szociometria					X				X			
Kérdőív egymásról						X						
Pályaorientációs vizsgálat										X	X	X
Szabadidő kérdőív							X					
Kompetenciatesztek							X	X				
Gondolkodástesztek							X	X				

Amennyiben a tehetségsávba való beléptetés nem az 5. vagy a 9. évfolyamon történik, akkor a belépéskor a 6-8. évfolyam esetén az 5. évfolyamra vonatkozó, 10-12. évfolyam esetén a 9. évfolyamra vonatkozó méréseket

4.5.3. specifikus képességek azonosítása

A gardneri többszörös intelligenciamodell-elméletet felhasználva az adott tehetségsáv indulása előtt az egyes specifikus tehetség típusok, képességterületek azonosítása is megtörténik.

4.5.4. Beválogatás

Beválogatási módszerünkben az ún. „kevert modellt” használjuk, mely során az „összesítő eljárás” eredményeként kapott teljesítménymutatókat szűrőként alapul véve a „hierarchikus vizsgálati modell” többlépcsős, már csak a legjobb 20% kiválasztott számára (tehetségmező) szóló vizsgálatával folytatjuk a válogatást a tehetségígéretek számára. Az így kapott tehetségrangsor alapján kialakul a programba kerülés sorrendje. Ezt felhasználva a tehetségsávokba a pedagógusok delegálják a bevonni szándékozottakat. A tehetségsávba való bekerülés lehetőségéről az érintettek értesítést kapnak. Egy tanuló maximum két tehetségsávba jelentkezhet a neki felkínált programok közül. Az eljárást minden tanévben (lásd később az ütemtervnél) az aktuális azonosítási módszer eredményét felhasználva megismételjük.

4.5.5. A tehetséggondozás formái, keretei, tevékenységei

Programunkban a tehetséggondozást gazdagító témakörökbe szervezett ún. **tehetségsávokban** történő fejlesztéssel kívánjuk megvalósítani. A sávok egy-egy tehetség típus, magasabb évfolyamokon műveltségterület szakmai ismeretanyagára épülnek. A sávok és tartalmuk meghatározása tantárgyi, pedagógiai, pszichológiai szempontok figyelembevételével történik. A sávos elrendezésben a tanulói leterheltség kiküszöbölése végett **maximum két programban** való részvételt biztosítunk. Így elképzelhető, hogy a jelölteknek választaniuk kell egy-egy program között. A program nem korrepetálás vagy az adott tananyag magasabb szintű újratanítása. A program filozófiája, hogy holisztikus fejlesztést adjon.

A tehetségazonosításnál megadottak szerinti **beválogatás után** a fejlesztésbe jutott tanulóknak kb. 8-10 óra (heti 2 foglalkozás esetén pl. egy hónap) tanulás módszertani tréninget tartunk, mely egyben a tehetségprogram tanévkezdő modulja is. **Moduláris felépítése** alapján a tehetséggondozás során – a tehetségsávok jellege és a tehetségek életkorának függvényében különböző mértékben, a választott tehetségsáv specifikus tehetséggondozó témakörein túl - alkalom nyílik pályaaorientációs és

pályaválasztási tevékenységre, önismereti foglalkozásokra, szociális képességek fejlesztésére, stb. is.

4.6. Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból az egyik legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése. Passow irányelvei alapján határoztuk meg a programgazdagítás, dúsítás szempontjait:

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak.
- Tempóban történő „gazdagítás”: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi” gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni: ki kell használni a tanulók egyedi természetét és szükségleteit, érdeklődését, illetve ezeket fejlesztjük.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.
- Renzulli „Gazdagítási Triász Modellje” az előző elveket szervesen ötvözve kínál támpontokat, amelyekre a programok készítésekor támaszkodunk. Különös tekintettel a tehetséges gyerekek érdeklődési körének feltárására, valamint szélesítésére.

4.7. Tantestületi munkamegosztás, speciális feladatok és kompetenciák a programban

Tehetségprogramunk moduláris szerkezetű, ezért a programban résztvevő tanárok, oktatók a moduloknak megfelelő képesítések alapján végzik feladatukat.

Az intézményi tehetségprogram egyeztetése az egyetemmel (SZTE) és Orosháza Város Önkormányzatával a programvezető feladata.

A vendégtanár-programot az egyetem intézeteivel, tanszékeivel a program szakmai koordinátora végzi. A napi gyakorlat szervezése és kapcsolattartás, valamint az értékelés és a beszámoló előkészítése szintén a feladata.

A tehetségprogramban a tanári szerepvállalás szintén önkéntes. A tehetségsávokat azok a szaktanárok tartják, akik programot készítenek és sikeresen kandidáltak.

A program sikerességét a releváns célok, a résztvevők egyértelmű kompetenciái és elkötelezettsége, valamint a hosszú távú fenntarthatóságot garantáló (önkormányzati költségvetési-rendelet) mint forrásoldal biztosítja.

A program objektív megítélésé, értékelése és a további fejlesztése érdekében implementáltuk a mérhetőséget, a transzparenciát a nyilvános értékelést, partnereinkkel közös szakmai konzultációt.

A program személyi feltételei

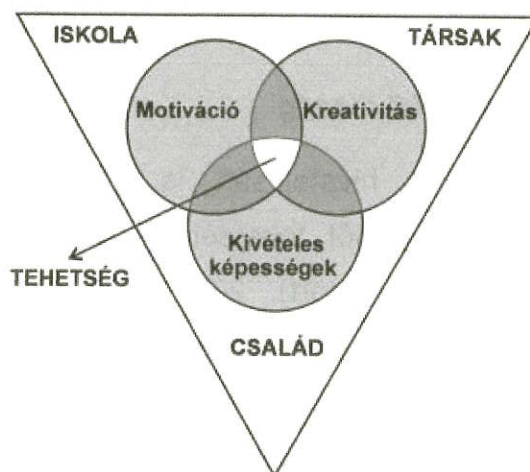
FŐ	VÉGZETTSÉG	FELADATKÖR	EGYÉB KOMPETENCIÁK
1 fő	tudományegyetem	szakmai koordinátor	szakvizsga, emelt szintű érettségi vizsgáztató jogosítvány, minősített pedagógus (P2), vezetői tapasztalat
1 fő	tudományegyetem	tehetségfejlesztő	szakvizsga
1 fő	tudományegyetem	iskolapszichológus	szakvizsga
	szakpszichológus	pályaorientáció, pályaválasztás	
1 fő	érettségi, szakasszisztens	pedagógiai asszisztens	OKJ vizsga
24 fő	egyetem	tehetségsáv vezetők	szakvizsga, köznevelési szakértő, emelt szintű érettségi elnöki és vizsgáztatói jogosítvány, mesterpedagógus

4.8. Együttműködés a családdal

A tehetséggondozást sem tudja a szülő (családi háttér) ismerete, valamint hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. Ezt bizonyítja a világszerte elfogadott Mönks-modell is (6. ábra), amelynek lényege, hogy három környezeti tényező játszik döntő szerepet a gyerek tehetségének kibontakozásában: az iskola, a család és a társak. Ezért a tanulói térképek elkészítésében a **kognitív profil** mellett fontos a

társadalmi-szociális kapcsolatok ismerete, a **társas profil** megrajzolása. .

6. ábra : Mönks-modell

A szociokulturális tehetségmodellek kimondottan a környezetnek a tehetség fejlődésére gyakorolt hatását hangsúlyozzák (COLANGELO, DETTMANN 1983, CORNELL, CALLAHAN, LLOYD 1991 és mások).

Orosháza Város Önkormányzata Települési Köznevelési Esélyegyenlőségi és Intézkedési Terve (2013. 40/2013. II.22.) hangsúlyozza a társadalmi hátrányok felszámolását, mérséklését, az esélyegyenlőség általános biztosítását a város köznevelési rendszerében. Természetesen a tehetségprogram kötelezően figyelembe veszi tervezésében ezeket az ajánlásokat. Ezért a TMGSZGK Tehetséggondozó Programjában a tehetségek felkutatása, fejlesztése mellett elkerülhetetlen a hátrányok mérséklését célzó felzárkóztató programelemek alkalmazása.

Ugyancsak a közös felelősség mentén a minél nagyobb tanulói sikeresség érdekében fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás a folyamatos kommunikáció. Iskolánkban a következő együttműködési módozatok alakultak ki:

- szülői értekezlet (tervezett és rendkívüli),
- fogadó óra (tervezett és rendkívüli),
- egyéni konzultációk,
- tanácsadás,
- iskolánkban jól bevált kommunikációs platform a „Szülők Klubja”.

Az iskola egy adott társadalmi-gazdasági térszerkezetben működik. A térszerkezet tényezői befolyásolják a működést. Ezért tartjuk fontosnak a társadalmi-partneri kapcsolatok folyamatos fejlesztését, a munkamegosztás és felelősségi rendszerek meghatározását a kompetenciák egyértelmű tisztázása mellett.

4.9. Tehetséggondozó munkaközösség

2011 szeptemberétől működik hivatalosan is az intézményben a tehetség munkacsoport (2013 szeptemberétől tehetséggondozó-fejlesztő munkaközösség, 2014-től ismét tehetség munkacsoport). 2021-2022. tanévtől kezdődően ismét tehetséggondozó munkaközösség. Az intézményi feladatokat Kulcsár László Tibor általános intézményvezető-helyettes szakmai koordinátorként szervezi. A formális csoport feladata a tehetségsegítő munka koordinálása, segítése, a szakmai tevékenység kontrollja mellett pl. rendezvények, foglalkozások, továbbképzések és rendezvények szervezése. Ezentúl a csoport tagjai a hálózati együttműködésekben, a kapcsolattartásban és kommunikációban is aktív szerepet vállalnak.

A tehetségsávokat tartó szakos kollégák valamely műveltségterület vagy tantárgy szakképzett művelői, akik a szakma iránti érdeklődés mellett például:

- kedvező, tehetségközpontú attitűddel,
- sok éves tapasztalattal, magabiztossággal,
- rugalmassággal, kreatív gondolkodással,
- megfelelő humorérzéssel,
- az egyéni eltéréseket, viselkedésformákat elfogadó, kevésbé ítélkező
- tulajdonságokkal rendelkeznek.

4.10. Tárgyi feltételek

Az OTMGSZGK a kor követelményeinek megfelelően felújított tanügyi és kiszolgáló épületekkel, szakkabinetekkel és kedvező arányú egy tanulóra jutó IKT eszközökkel rendelkeznek. A természettudományok területén számos új lehetőséget kínál a 2022-ben átadott Kaáli Természettudományos Tehetségműhely.

4.11. A tehetségprogramot támogató speciális feltételek és szolgáltató rendszer

- Az intézményben évek óta DSD (német nyelvi diploma) vizsgaközpont, valamint ECDL vizsgaközpont működik.

- A nyelvi képzést anyanyelvi lektorok segítik. A lektori rendszerhez kapcsolódik az angol nyelvi diákszínházi és az angol nyelv és kultúra hete (megyei rendezvénysorozat).
- A német nyelvtanárok a ZfA – Zentralstelle für Auslandsschulwesen - akkreditált képzéseiben szereznek certifikátot.
- Lektori rendszer működik és kiemelt programunk a német nyelv és kultúra hete, valamint az európai tanár-diák mobilitás és nyelvtanulás elősegítése.
- A Nagy Gyula Területi Múzeummal kialakított együttműködésben múzeumpedagógiai és diákkutató tevékenység zajlik. A múzeum publikációs felületet is biztosított a tanulóknak és a tanároknak.
- A művészeti nevelésben partneri együttműködést folytatunk a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával, tanítványaink alapfokú művészeti végzettséget szerezhetnek.
- A sportnevelés területén elsősorban a köznevelési típusú sportiskolai programban (NSI-EMMI program) alakult ki szakmai együttműködés az orosházi sportegyesületekkel. (A sport tehetséggondozás szakmai és területi expanziójára a regionális szinten építkező sport szakkollégiumi program keretében látunk lehetőséget.) Az iskolai sportkör a mindennapos testnevelésen túli diák versenysport és testmozgás lehetőségét is kínálja.
- A média területén a TÁNCICS Stúdió, valamint az Orosházi Médiaival megkötött keretszerződés alapján a Médiatudatos Iskolapolgár Program keretében folyik nevelés, tehetséggondozás. Iskolánk kiválóan felszerelt tanstúdióval (Táncsics Stúdió) és diákújságíró-hálózattal (TI – Táncsics Idők havonta megjelenő digitális kiadvánnyal) rendelkezik. Az iskolai élet jelentősebb momentumairól digitális archiválást és kiadványokat készítünk
- Az egészségtudatosság és egészségkultúra fejlesztése
 a holisztikus modellünk meghatározó szegmense. Különösen oka a tanulóink (szűréseken és felmérések alapján megállapított) hiányos egészségtudatossága és állapota. Jól szervezett szűrési rendszer működik az iskolaorvosi és védőnői hálózattal. Az intézmény egészségnevelési programjának további fontos partnerei az Orosháza Város Kórháza, Gyopáros Gyógyfürdő Zrt. és több civil szakmai szervezet. Intézményünk a Magyar Vöröskereszt bázisiskolája, a városi DADA és Kábítószer Egyeztető Fórum partnerintézménye. Intézményünkben a tudatos és személyközpontú egészségtudatos magatartás fejlesztésével a prevencióra helyezzük a hangsúlyt. A testi és a lelki egészség együttes figyelmet kap. Jól szervezett iskolapszichológus, szociális segítő munkatárs, mentálhigiénés és gyermekvédelmi felelősi rendszer

szoros partnerségben működik az osztályfőnökökkel és a (elsősorban a sport területén) programfelelősökkel. Az iskolai egészségnapok az egyéni felelősséget és tudatosságot, valamint a társadalmi felelősséget, szerepvállalást és együttműködések fejlesztését kívánják előmozdítani. Egészségnevelési programunk egyedi színfoltja a kortárs csoport motiváló erejét felhasználva a tanulók egészségtudatosságát erősítő ifjúsági egészségmentori rendszer (kortárssegítő) működtetése. Ebben partnerünk a Mi-Értünk Prevenció és Segítő Egyesület. Iskolánk a personalizált és holisztikus pedagógiai-fejlesztési elveket követve tanulói egészségtérképpel is rendelkezik.

- A humán tőke meghatározó szegmense a környezettudatosság is, mely nevelési programunk hangsúlyozott része. Örökös ökoiskolaként kialakítottuk a szelektív hulladékgyűjtés osztály- és iskolai szintű feltételeit. Minden tavasszal hulladékgyűjtést szervezünk, melyben minden osztály részt vesz. Kutató és feltáró programokban veszünk részt a KMNP Igazgatóságával a nemzeti park értékeinek megőrzésében, feltárásában és népszerűsítésében. Kiemelt programjaink a Madarak és Fák Napja, valamint a Fehér-tó Napja programok.
- A szociális kompetenciák fejlesztése a tanulói sikeresség fontos eleme. Az aktív polgári szerepvállalás és szociális érzékenység, a tolerancia képessége a középiskolai tanulmányok lezárásával döntően kialakul. A munkavállalás és család világában a boldogulás és a boldogság feltétele e képesség és érzékenység birtoklása. A hagyományos lehetőségek mellett szélesíteni kívánjuk a kínálatunkat, elsősorban a hitoktatás bevezetésével, a tanulói önkéntesség erősítésével, az európai diákmobilitás támogatásával, az erdei iskola és cserkészprogramokkal. Az erdőbényei diáktanya számos és egyedi lehetőségek sorát kínálja. Erdei iskola, cserkész tábor, rekreációs tér stb.- amit erősíteni kívánunk.
- A sikeres emberek mint referenciaszemélyek meghatározó motiváló erővel bírnak az ifjúság nevelésében. Fontosnak tartjuk az öregdiákok szerepvállalását az alma materben. A gimnázium öregdiák baráti köre (Vinculum Egyesület) már nemcsak bizonyos programokhoz kapcsolódnak ad hoc jelleggel, hanem szervezetterven vesznek részt az iskola életében. A tudományos ismeretterjesztés 2006 óta működő formája a Vinculum Szabadegyetem, mely a Dél-alföldi Régió egyik legrangosabb éves rendszerességgel megtartott rendezvénye. Másrészt mint vendégtanár vagy mentor vesznek részt a tehetségprogramban, vagy szervezik a tanszék és az iskola kapcsolatot, a tanulói látogatásokat és kutatásokat. A Primus inter pares –díj a sikeres életpályát felmutató egykori gimnazistákat ismer el és munkásságát bemutatja a tanulói ifjúságnak és az iskola, valamint a város közösségének. Egyedi kezdeményezés az iskolai emlékeztetőprogram keretében „Az Orosháza jelesei” DVD-sorozat.

4.12. Pénzügyi feltételek

Tehetséggondozó munkánk forrásoldala addicionált formában valósult meg és hasonló módon tervezzük a továbbiakban is. A program alapját Orosháza város költségvetési rendeletében biztosított forrás jelenti.

Természetesen a lehetőségek keretein belül kiaknáztuk, és továbbra is ki kívánjuk aknázni a pályázatok nyújtotta lehetőségeket, valamint a Dél-Békési Tehetségsegítő Tanács keretén belül elérhető szolgáltatásokat.

Céljaink megvalósításához növelni kívánjuk az iskolai alapítványok, valamint az öregdiák baráti kör (Vinculum Egyesület) támogató szerepét!

4.13. Iskolai teljesítményeket jutalmazó díjak

Táncsics-díj

Alapítója az Orosházi ÁFÉSZ elnöke, dr. Tóth Sándor (1988). Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány. Az iskola legnagyobb presztízsű kitüntetése. A Táncsics-díjat évente legfeljebb 3 személy kaphatja. Ebből kettőnek mindenkor az iskola végzős diákjának kell lennie, a harmadik díj vagylagosan kerül odaítélésre az iskola korábban végzett növendékének vagy az iskola tanárának. A díj odaítéléséről minden esztendőben a nevelőtestület és a diákok képviselőiből választott bizottság javaslata alapján határozott a nevelőtestület és a diákképviselő, az utóbbi években csak a nevelőtestület dönt a díjazottak személyéről. A Táncsics-díj pénzjutalommal és oklevéllel jár. (Korábban Rajki László szobrászművész emléklakettjét is megkapták a díjazottak.) A díjat minden alkalommal az iskolai tanévzáró ünnepségen adják át.

Dr. Kaáli Nagy Géza Biológia Tehetségtámogató Díj

Dr. Kaáli Nagy Sándor Angol Tehetségtámogató Díj

Dr. Kaáli Nagy Sándorné „A magyar nyelvápolás legjobbjának” Tehetségtámogató Díj

Alapítva: 1988-ban. Alapítója dr. Steven G. Kaáli orvosprofesszor. Kiadja: KAÁLI Tanulmányi Alapítvány. Az iskola legsokoldalúbb tehetségtámogató alapítványa és díja. Az alapítvány célja, hogy az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégiumban folyó oktatási és tanulmányi munka színvonalának emelését elősegítse azáltal, hogy az intézmény tanulói közül a biológia, az angol és a magyar tantárgyban kiemelkedő eredményeket elérő 1-1 diákot az évzáró ünnepségen oklevéllel, emléklappal és pénzjutalommal jutalmazza. A díj odaítéléséről a magyar, a biológia és az angol munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület dönt

Juvenibus a maioribus Sitkei-Véha Tehetségtámogató Díj (korábban Juvenibus a maioribus Öregdiákok Baráti Köre Alapítvány díja)

A díjat a szegedi Öregdiákok Baráti Köre hozta létre (fő szorgalmazója, szervezője és lelkes patrónusa dr. Szabó Mihály orvosprofesszor) 1983-ban, az iskolaalapítás 50. évfordulója alkalmából. Kiadja: Öregdiákok Baráti Köre Alapítvány (1994-ig), a Helios

Alapítvány 1995-98-ig, majd a Schola Humanitatis Alapítvány. A díj célja segíteni azokat a tehetséges diákokat, akik igen jó tanulmányi eredményt érnek el, és továbbtanulásukhoz segítséget adhat ez a támogatás. A díjat évente ítéli oda a nevelőtestület a 4 éves kiemelkedő tanulmányi és közösségi munka alapján. 2021-től Dr. Sitkei György és Dr. Véha Antal által alapított díjként kerül kiosztásra.

Dr. Sterbetz István-díj

Alapítva: 2019-ben. Alapította: Kaczko Ádám. A díjat a környezetvédelem, ökológia területén (tudományos munka, értékteremtés, környezetvédelmi programokban való példaértékű szerepvállalás) elért eredményeket ismeri el. A nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, a pénzjutalom és az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

Ifjú Tehetségekért Díj

Alapítva: 2019-ben. Alapította Szemenyei Béla, iskolánk egykori tanítványa. A díjat olyan kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő tanuló kapja, aki tanulmányi munkája mellett szorgalmával és tehetségével is kitűnik társai közül, valamint szociálisan is támogatásra érdemes.

A nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra, a díjjal járó szolgáltatást (B kategóriás jogosítvány megszerzésének teljes költsége) tetszőleges időben veheti igénybe.

Doherty-díj

Alapítva: a támogatói díjat a Doherty Hungary Kft. alapította 2017-ben. A kft. elkötelezett a fiatal műszaki értelmiség kinevelésében és erkölcsi elismerésében. A díj

alapítása részét képezi a kft. és az iskola között megkötött „Társadalmi felelősségvállalás Program”-nak. A díjat az a végzős diák veheti át, aki kiváló tanulmányi és versenyeredményekkel büszkélkedhet, és továbbtanulási céljai között a műszaki szakirány szerepel. A nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, a pénzjutalom és az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

Schola Tehetségtámogató Díjak

Alapítva: Szabó Pál végrendelete alapján 1982-ben. Az alapítvány megszűntével a 2014/2015. tanévtől átalakult tehetségtámogató díjjá, Matematika Tehetségtámogató Díj, Fizika Tehetségtámogató Díj, Informatika Tehetségtámogató Díj formájában. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány. A díjat minden esztendőben azok a diákok kapják, akik a matematika, fizika (és későbbi kiegészítéssel) a számítástechnika megyei és országos versenyeken helyezést érnek el, s megfelelnek a kiírás egyéb szempontjainak is.

Kazár díj

Alapítva: 1978-ban. A díjat Kazár Józsefnek, az iskola egykori jeles tanárának emlékére alapították. Alapítója a kémia munkaközösség. 1995-től a Helios Alapítvány és az alapítvány létrehozója, özv. Kazár Józsefné dr. Bodicsi Zsuzsa, majd 1999-től a Schola Humanitatis Alapítvány adja ki. Az iskola legrégebbi díja, melyet a tanévzáró ünnepélyen adnak át: kezdetben egy ezüstgyűrű és oklevél, az utóbbi években pénzjutalom és oklevél került átadásra. A díjat a munkaközösség javaslata alapján az iskola legjobb kémikusának ítélik. Az elismerés feltétele a különféle versenyeken való eredményes szereplés, s a tantárgyból jó eredmény elérése.

Literatura et Historia Tehetségtámogató Díj

Alapítva: 1987-ben. Alapítója Héjjas Julianna, orosházi lakos. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány. A 2014/2015. tanévtől a neve „Literatura et Historia” Magyar Irodalom és Nyelv Tehetségtámogató Díj valamint „Literatura et Historia” Történelem

Tehetségtámogató Díj. A díj kiosztása Héjjas Julianna születésnapjához (1903. május 13.) kötődik, de átadása minden évben a tanévzáró ünnepélyen történik magyar irodalom, magyar nyelv és történelem tárgyakból a feltételek teljesítése alapján. Az értékelést a munkaközösségek végzik, és tesznek javaslatot a nevelőtestületnek. Ha többen is teljesítik a feltételeket, akkor a díj megosztva is kiadható. A magyar és a történelem munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, amely pénzjutalommal, oklevéllel jár.

„Jó tanuló – jó sportoló” – díj

A díj a nevelőtestület javaslatára 1993-ban jött létre pénzügyi fedezet nélkül, így a Schola Humanitatis Alapítvány vállalta az anyagi oldalát. Azóta évente kiosztásra kerül a négy év során kiemelkedő sporteredményeket és jó tanulmányi eredményeket elérő tanulónak, de megosztva is kiadható. A díjat a testnevelés munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület ítéli meg évente, s a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra a pénzjutalom és az oklevél.

Mihály Gábor Művészeti Tehetségtámogató- díj

Alapítva: 2019-ben. A díjat a művészetek területén (zene, film és képzőművészet) elért kiemelkedő eredményeket ismeri el. A nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, a művész által elkészített kisplasztika és az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

Gabányi Díj

Alapítva: 2016-ban. Alapítója Gabányi Géza és Gabányi Leu-Janine. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány 2016 óta. A Gabányi Díj az iskolai alapítvány javára az alapítók által tanévenként befizetett támogatás alapján működik. Célja az intézményben folyó német nyelvoktatás támogatása, tanulmányutak támogatása, a könyvtár fejlesztése német nyelvű könyvekkel, illetve az iskola tanárainak és diákjainak díjazása. Az elismerés feltétele a sikeres nyelvvizsgáztatáson és nyelvvizsgán kívül a különböző nyelvi, ország ismereti, irodalmi versenyeken való részvétel, sikeres szereplés, illetve a német nyelvi programokon való rendszeres és aktív közreműködés. A díjat a német nyelvi munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület ítéli oda évente, és a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra a pénzjutalom és az oklevél.

Heptaéder Díj - a kreatív osztályközösség vándordíja

Alapítva: az 2011/2012. tanévben. Kiadja: dr. Szilassi Lajos matematikus, a Szegedi Tudományegyetem nyugalmazott docense, a gimnázium egykori diákja. A pályázat célja az osztályközösségek kialakulásának, fejlődésének ösztönzése, továbbá a tanulók kreatív gondolkodásának, erkölcsi és szellemi igényességének, kötelességtudatának erősítése, az iskolai programok színesítése, az osztálytermek igényessé, otthonossá formálásának ösztönzése. A pályamunkákat az iskola tantestülete bírálja el, a díjat ünnepélyes keretek között

a tanévzáró ünnepségen adják át a nyertes osztálynak. A pályázattal elnyerhető díj 1000 euro, valamint a heptaéder térplasztika „őrzése és gondozása” egy évig. (Elhelyezése: üvegtárolóban a nyertes osztály feliratával.)

4.14. A program különleges elemei

Junior Akadémia program

Az Orosházi Táncsics Gimnázium és az SZTE Junior Akadémia közötti együttműködés keretében a gimnáziumi tehetséggondozó tanfolyamon résztvevő diákok számára a Junior Akadémia ingyenesen biztosít az egyetemi felvételt segítő szakmai programokat.

- Érettségi kompetenciákat fejlesztő tréningek – írásbeli, szóbeli feladattípusokra koncentráló készségfejlesztő programok a tavaszi szünetben (tantermi vagy online formában). A tréning során a vendégtanárok (emelt szintű érettségiztetésben jártas középiskolai tanárok) a tanfolyamokon megszerzett lexikális ismeretek hatékony írásbeli és szóbeli alkalmazását gyakoroltatják be a diákokkal. A tréningről a Szegedi Tudományegyetem képzési Tanúsítványt ad ki.
- SZTE Ösztöndíjak ismertetése (köztük a START Ösztöndíj – SZTE-re jelentkező középiskolások számára tantermi vagy online formában).
- Szegedi élményséta SZTE programmal
- SZTE szakismertető – online formában, érdeklődési igény szerint
- Pályaorientációs tanácsadás, online

Vendégtanár-program

A vendégtanár az egyetem oktatója, aki az iskola tehetségprogramjában tevékenykedik, de nem a tehetségsávok keretein belül. A vendégtanár tervezetten (éves munkaterv alapján) végzi a programhoz köthető tanszéki, valamint a TMGSZK tehetség programjában a feladatát. Havonta átlagosan 1 alkalommal történik az Orosházára utazás, éves szinten 8 alkalmat tervezünk. A vendégtanárt útiköltség-térítés, ebéd és tiszteletdíj illeti meg. Tevékenységi köre a következőkre terjed ki:

- A vendégtanár-program ütemezése féléves időszakra történik a középiskola és a Szegedi Tudományegyetem karainak egyeztetése alapján.
- Tapasztalatai alapján javaslattal élhet az iskola tehetségprogramjának tervezésében, tartalmi fejlesztésében.
- Összekötő szerepet vállal a középiskola és a kar (intézet) együttműködésében.
- Előadásokat, bemutató órákat, vállal a tehetségprogram célkitűzéseit támogatva.
- Bekapcsolódik a szakmai munkaközösség tudásmegosztó, tudásmegújító tevékenységépbe.
- Mentortanári feladatokat is vállal a legtehetségesebb tanulók szakmai támogatásával a középiskolai és az egyetemi tanulmányi szakasz időszakában egyaránt.
- A középiskolai tehetség program legtehetségesebb tanulóit javasolja az egyetem szakkollégiumi programjába.

Tanszéki programok

- nyílt napok,
- egyedi tervezett tanszéki programok (tanszéklátogatás),
- „Kutatók éjszakája” programsorozat,
- „Kutató iskolák” programjai,
- Projektekben, mobilitási programokban való részvétel.

Kapcsolat az egyetem szakkollégiumi programjával

A legtehetségesebb tanulók javaslat által megpályázhatják az egyetem szakkollégiumába a felvételt.

4.15.Tehetségsávok. tehetségterrénumok

A tehetségprogram un. tehetségsávokban jelenik meg a tudományterületek (műveltségterületek) alapján. Elnevezésüket az iskolai emlékeztetőprogramhoz kapcsolódva az iskola, a városunk és az egyetem egykori jeles tanár, valamint tudósegényiségeihez, művészeihez, valamint sportolónak neveihez kapcsoltuk.

1. *Robotika (5-8. évfolyam)*
2. *Szent- Györgyi program (Biológia 5-8. évfolyam)*
3. *Szent- Györgyi program (Biológia 9-12. évfolyam)*
4. *Szent- Györgyi diák program/Kazár program (Biológia-kémia, 9-12. évfolyam)*
5. *Irinyi program (Kémia, 9-12. évfolyam)*
6. *Mendöl Tibor program (Földrajz, 9-12. évfolyam),*
7. *Kristó Gyula program (Történelem, 9-12. évfolyam)*
8. *Táncsics Stúdió (Fényképezés, 5-12. évfolyam)*
9. *Táncsics Stúdió (Videó, 5-12. évfolyam)*
10. *Matematika*
11. *Magyar nyelv és irodalom*
12. *Informatika*
13. *Ifjú Tehetségek Klubja (Magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia)*

Természetesen a tehetségprogram tehetségsávjai kiegészülhetnek és bővíthetnek új tartalmakkal , valamint új tehetségsávok is indulhatnak a kliensi igényeknek megfelelően.

4.15. Hatásvizsgálat, eredményesség

A tehetséggondozó programok hatásvizsgálatának jelentőségét a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT) is hangsúlyozza. A hatásvizsgálat a programok, módszerek fejlesztését, az egyéni fejlesztési tervek módosítását lehetővé tevő, visszacsatolást biztosító tevékenység. Segítségével objektívebben prezentálható a program eredményessége, valamint a fejlesztést célzó módszerek és alkalmazott eljárások rendszere.

A hatásvizsgálat szintjei:

- *perszonális szint (a tehetségek egyéni előmenetelének vizsgálata),*
- *intézményi szint (beválásvizsgálat, partneri mérések, programeredményesség).*

4.15.1. Perszonális szint, személyközpontú topográfia

A szakirodalomi ajánlás alapján a tehetséggondozó programok perszonális szintű hatását két területen értékeljük:

- a speciális képességek fejlődésének vizsgálata az egyes tehetségsávok vezetőinek kompetenciája,
- a pszichológiai háttértényezők fejlődését csak pszichológus végezheti.

A program során a tanévre tervezett azonosító vizsgálatok felhasználásával mérjük:

- az intellektuális képességek alakulását,
- a tanulási motiváció változását,
- az egyéni tanulási stratégiák fejlődését,
- a teljesítményszorongást,
- további személyiség-összetevők alakulását és ezek longitudinális változásait.

4.15.2. Intézményi szint

Az intézményi szintű hatásvizsgálat elemei a minőségirányítás kérdőíveinek átdolgozásával készített partneri mérések, elégedettségi vizsgálatok (szülő, tanuló, pedagógus).

4.15.3. Eredményességi mutatók, indikátorok

- országos kompetenciamérés eredményei,
- diagnosztikus mérések,
- félévi és tanév végi mérések,
- látogatottsági mutatók,
- nyílt foglalkozások,
- félévi és éves beszámolók észrevételei,
- tanulmányi eredmények,
- versenyeredmények,
- vizsgaeredmények, pályázati aktivitás,
- nyilvánossági megjelenések száma,

- továbbtanulási mutatók,
- lemorzsolódási mutatók,
- tehetséggondozó rendezvények száma, látogatottsága,
- tehetséggondozó képzésen, módszertani megújulásban részt vettek aránya,
- ösztöndíjak felhasználása.

Ütemterv

Hónap	Tevékenység	Megjegyzés	Eszköz
augusztus	Tehetségazonosítás és beválogatás előkészítése. Az indítható tehetségsávok és vezetőik kijelölése.	Mérőeszközök, előző évi eredmények összesítései. Belső akkreditáció dokumentumai. Éves munkaterv.	Tanulmányi eredmények, versenyeredmények.
szeptember	Tehetségazonosítás, beválogatás. Jelentkezés a tehetségsávba. Tanulásmódszertan foglalkozások.	Szülői hozzájáruló nyilatkozatok beszerzése. Az azonosítás eszközei. Az azonosítás összegző eredménye. Tanulásmódszertan tematika, jegyzetek.	Véleménygyűjtés, diagnosztikus mérések, DIFER, szorongásvizsgálat, tanulási stílus kérdőív, tanulási erősségek, motivációs kérdőív.
október	Tehetségsáv szakmai foglalkozások kezdete. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	DIFER.
november	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Kreativitásvizsgálat.
december	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek.
január	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek.
február	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Véleménygyűjtés.
március	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Kérdőív egymásról, szabadidő kérdőív, káros szenvedélyek attitűdvizsgálat.
április	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv-tematikák. Mérőeszközök.	Kognitív profil teszt (KPT), pályaorientációs vizsgálat, kompetencia- és gondolkodás-tesztek, Raven-intelligenciavizsgálat, Brickenkamp-féle figyelem-koncentrációs teszt (D2N, D2T),

			Ranschburg-emlékeztetvizsgálat, Renzulli - Hartmann-skála.
május	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek, szociometria, tulajdonságlista, szabadidő kérdőív, országos kompetenciamérés.
június	Tehetségazonosítás mérései. Előzetes igényfelmérés a következő tanévre. Pályázat leadása a belső akkreditációhoz. Programzárás, intézményi hatásvizsgálat.	Mérőeszközök. Jelentkezési lap. Pályázati kiírás. Mérőeszközök.	Szociometria, tantárgyi tesztek, véleménygyűjtés. Kérdőívek.

Orosháza, 2022. augusztus 25.

Árusné Erős Krisztina
mb. intézményvezető

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium
Tehetséggondozó Programjának költségvetése 2022-2023.

Tétel	M.e.	Költségvetés 2022.09.01-2023.01.25.			Költségvetés 2023.01.26-2023.06.30.			Megjegyzés I. félév	Megjegyzés II. félév
		Menny.	Egységár	Összesen	Menny.	Egységár	Összesen		
Tehetségazonosítás és fejlesztés Tehetségazonosítás, beaválogatás, program koordinálás, programszervezés,	óra	60	3 000 Ft	180 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft		
		járuléka:		31 590 Ft	járuléka:		- Ft	Járuléka 0,9*0,195	
		60	3 000 Ft	180 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft	Fehér Béláné	
Személyiségfejlesztési, önismereti, tanulási-módszertani, pályaeorientációs modulok tartása óraadói díj	óra	járuléka:		- Ft	járuléka:		- Ft	Járuléka 0,9*0,195	
		225	6 000 Ft	1 350 000 Ft	195	6 000 Ft	1 170 000 Ft	13 sáv+ITK	13 sáv
járuléka:		236 925 Ft		járuléka:		205 335 Ft			
Dologi kiadások: irodaszer beszerzés, szakmai anyagok beszerzése	beszerzés	0	100 000 Ft	- Ft	1	100 000 Ft	100 000 Ft	1 beszerzés	1 beszerzés
Dologi kiadások: tanulók beutazása a városközponti foglalkozásra	km	0	230 Ft	- Ft	0	230 Ft	- Ft	nincs	nincs
Tehetség támogatás (a program elemei nem csak a tehetségsávokban fejlesztettek részére nyújtott lehetőség)									
Vendégtanár program tiszteletdíj									
Tiszteletdíj számlás kifizetéssel	alkalom	4	30 000 Ft		3	30 000 Ft	90 000 Ft	4 vendégtanár	3 vendégtanár
		30 000 Ft			30 000 Ft				
járuléka:		21 060 Ft		járuléka:		15 795 Ft			
Tiszteletdíj bér jellegű kifizetéssel		0	- Ft	1 000 000 Ft	0	- Ft	- Ft		
Általános iskolák költségkerete									
Dologi kiadások: tanulmányutak utazási költségei	km	360	500 Ft	180 000 Ft	240	500 Ft	120 000 Ft	3 szegedi út	2 szegedi út
Énekkar (középiskola) óraadói díj	óra	0	5 000 Ft	- Ft	0	5 000 Ft	- Ft	Járuléka 0,9*0,195	Járuléka 0,9*0,195
		járuléka:		- Ft	járuléka:		- Ft	- Ft	
Mindösszesen:				3 299 575 Ft			1 701 130 Ft	Mindösszesen:	5 000 705 Ft

